

Do škol přichází podcasting

K dispozici je další technický nástroj založený na počítačových technologiích přímo podporující zavádění moderních výukových metod do školní praxe.

Podcasting je v oboru počítačových technologií novým pojmem. Vznikl spojením názvu specializovaného s počítačem kompatibilního MP3 přehrávače firmy Apple „iPod“ se slovem „broadcasting“ (vysílání). Ono vysílání má podobu přenosu zvukových příspěvků pomocí internetu. Nejedná se však o nepřetržité vysílání na způsob online rozhlasových stanic. Jde o možnost zveřejnit libovolné zvukové záznamy tak, aby si je kdokoli mohl kdykoli poslechnout. Ve Spojených státech se využití přístroje iPod v souvislosti s předáváním zvukových záznamů prostřednictvím internetu stalo natolik oblíbené, že se pro ně rychle vžilo toto nové slovo. A používá se trochu nelogicky i tehdy, když se záznamy přehrávají bez iPodu přímo na počítači nebo na úplně jiném přehrávači. Kromě podcastingu existuje i videocasting, ale pro ten potřebujete dokonalejší přehrávač s displejem – třeba kapesní počítač.

Princip je vlastně shodný s blogem, u něhož autor veřejnosti předkládá své výtvary pouze v podobě textové (viz např. [Bobroviny](#)). U podcastingu se jen místo textů pracuje se zvukem. Jednotlivé příspěvky se prostě uloží někam na internet a vše ostatní zařídí pro současný Web nepostradatelná funkce RSS (Really Simple Syndication). Bližší detaily jak o podcastingu tak o RSS najdete ve Wikipedii ([česky](#), [anglicky](#))

Bez zbytečných technických detailů lze o RSS říci asi tolik, že se jedná o metodu, jak libovolného zájemce o určitý internetový obsah (typicky Webové stránky) upozornit na to, že bylo zveřejněno něco nového. Uživatel tak nemusí sám neustále kontrolovat, zda náhodou na jeho oblíbeném Webu není nový článek. Pořídí si program, který automaticky sleduje RSS skript (ve formátu XML) na serveru umístěný. Tento program průběžně porovnává starou verzi skriptu s novou a zjistí-li, že od minula něco přibylo, oznámí to. Uživatel tedy může sledovat jen to, co je nové, a nezdržovat se tím, co již dříve četl nebo v našem případě slyšel. Na autorovi nového obsahu je, aby příslušný RSS skript aktualizoval vždy, když publikuje nový záznam. Všechny doporučení hodné internetové služby pro publikování blogů nebo podcastů se snaží tuto práci autorovi maximálně usnadnit. RSS skript mého vlastního výtvaru – BoBrova PodCastu – najdete [zde](#). Můžete ho klidně hned vyzkoušet.

Samozřejmě je mnohem jednodušší pasivně sledovat, co někdo jiný ve svém podcastu publikoval. Chcete-li se vy i vaši žáci s tímto novým nápadem seznámit, jinak začít ani nemůžete. Zde je shrnuto, jak postupovat.

Jak poslouchat podcast:

1. Stáhni a nainstaluj vhodný program – často používaný je třeba přehrávač [iTunes](#) od firmy Apple, je jich ale mnohem více (viz [přehled](#)).
2. Najdi podcast, který chceš sledovat – nejsnadněji prostřednictvím některého ze specializovaných vyhledávačů – např. [EPN](#), [ODEO](#), [Podcast Alley](#), [thepodcastnetwork](#), [PodcastDirectory](#), [YAHOO Podcast](#), [MYPodcastcenter](#) ad.
3. Zjisti internetovou adresu (URL) RSS skriptu vybraného podcastu.
4. S pomocí této adresy založ ve svém přehrávači záznamů nový účet (New Feed).
5. Sleduj stahování aktuálních příspěvků. Stažené můžeš kdykoli přehrát.

Pasivní poslech určitého podcastu má smysl především ve výuce jazyků. Jedná se většinou o záznamy pořízené jazykem používaným v praxi, a proto je jejich poslech dokonalým cvičením. Na českém Webu zatím mnoho podcastů nenajdete. Čestnou výjimkou je Český rozhlas, který tuto technologii využívá v rámci [Rádia na přání](#). Opravdové využití podcastingu má ovšem pro učitele smysl teprve tehdy, je-li schopen zvládnout vytvoření vlastního podcastu, tuto dovednost předat dětem a integrovat do výuky. Schematický postup je v následujícím přehledu.

Jak vytvořit podcast:

1. Nahraj zvukový záznam (možno použít iPod nebo jiný podobný záznamník s mikrofonom, stačí však běžný multimediálně vybavený počítač).
2. Svůj záznam uprav pomocí vhodného zvukového editoru – typicky volně dostupný editor [Audacity](#) (open-source). V nouzi je možno tento bod vynechat.
3. Výsledný produkt ulož (export) v komprimovaném formátu MP3.
4. Vzniklý soubor přenes na Web server (např. pomocí FTP).
5. Vytvoř podcastingový RSS skript s odkazem a popisem tvého zvukového souboru a i ten publikuj na internetu. Pro tento krok je možno využít některou z internetových služeb – např. [FeedBurner](#), [Podcast FM](#), [podOmatic](#), aj.
6. O existenci svého podcastu dej vědět světu – registruj ho v hlavních přehledech (viz Jak poslouchat bod 2.) a informuj o něm na svém Webu

Výukové využití je to hlavní, co nás v souvislosti s problematikou vlastní tvorby podcastu bude zajímat. V zásadě bychom měli rozlišovat dva přístupy. Prvním je realizace osobního podcastu učitelem.

Učitel může tímto způsobem předávat svým žákům zvukové záznamy mající vztah k tomu, co se dělá ve škole. V úvahu přicházejí většinou jen jeho vlastní záznamy – tj. především poznámky, zadání úkolů nebo námětů pro mimoškolní činnost nebo rozhovory se zajímavými osobnostmi (třeba záznam telefonního hovoru). Působ tohoto postupu je v tom, že umožňuje učiteli udržovat kontakt se svými žáky i mimo vyučování. Žák si příspěvek stáhne doma z internetu, přehraje do svého MP3 přehrávače a poslechne třeba ráno cestou do školy.

Na vyšších stupních škol si někteří učitelé zřizují podcast za účelem archivace zvukových záznamů svých přednášek. Je to věc velmi užitečná pro studenty, kteří se z vážných příčin nemohou přednášky zúčastnit osobně. Problém je však v tom, že snižuje motivaci docházet na přednášky jaksí u všech. Často se pak pan profesor zlobí, že má posluchárnu poloprázdnou a publikování zvukových záznamů přednášek přeruší. Dobrý učitel by však měl mít takové kouzlo osobnosti, že by většina studentů měla dávat přednost osobnímu setkání s ním.

Pokročilejším způsobem uplatnění podcastingu je vlastní tvorba žáků. To je cíl hodný moderního učitele schopného pracovat se všemi dostupnými technickými prostředky. Celá řada výsledků práce žáků se dá publikovat formou zvukových záznamů. Je možno založit třídní nebo předmětový podcast a nechat žáky místo písemných referátů vytvářet něco na způsob rozhlasových reportáží o studované problematice. Lze přitom uplatnit týmový způsob práce, dělat rozhovory, nahrávat hudbu, vydávat zvukové zpravodajství apod. Je samozřejmé, že u takto koncipované výukové činnosti lze očekávat mnohem

vyšší zájem ze strany žáků. Sledovat výstupy totiž nebudou jen spolužáci a učitel, ale potencionálně celý svět.

Je celá řada dalších výukových činností, u nichž se podcasting může uplatnit jako doplňková aktivita. Typickým příkladem jsou mezinárodní výukové projekty (např. Comenius nebo eTwinning). Pomocí zvukových záznamů se mohou partneři představit a průběžně si sdělovat, co je nového. Taková výměna vzkazů může přerůst do diskuze, což tak trochu připomíná dětmi velmi oblíbené chatování, jenže ve zvukové podobě. Příležitostí a témat je nepřeberné množství.

Za zvláštní pozornost stojí využití zvukových záznamů u dětí, které dosud zcela nezvládly čtení a psaní. U nich podcasting značně rozšiřuje výukové možnosti. Mohou se tak zapojit třeba i do projektů pro ně jinak nedostupných. Uplatnění v hudební výchově či činnosti mimoškolních zájmových uměleckých skupin je natolik zřejmé, že nemá cenu ho zde diskutovat.

První, kdo by na každé škole měl tuto techniku zvládnout, je koordinátor technologií. Jeho úkolem je o možnostech využití podcastingu informovat ostatní učitele, stát se platným členem týmu, v rámci něhož se tato činnost uplatňuje, a průběžně asistovat, vzniknou-li nějaké problémy.

Úspěšné využití podcastingu se vždy pozná velmi snadno. Děti jsou ochotné věnovat tvorbě i poslechu svůj volný čas a vůbec si neuvědomují, že činností, kterou provádějí, plní učitelem nastavené výukové cíle. Výsledky práce v těchto případech bývají zajímavé pro širší okruh posluchačů i mimo samotnou třídu.

Nezbývá, než vám popřát, aby se vám podařilo takového stavu dosáhnout.

zdroje: Rhea R. Borja - [Podcasting Craze Comes to K-12 Schools](#), Education Week, December 7, 2005

Stuart Silverstein - [The iPod Took My Seat](#), Los Angeles Times, January 17, 2006

Stephanie Swiggum - [Podcasting gives students more options](#), The News Record, January 19, 2006

Jeffrey Selingo - [Students and Teachers, From K to 12, Hit the Podcasts](#), The New York Times, January 25, 2006

Laura Ascione - [Students plug in, enroll in 'iTunes U'](#), eSchoolNews, January 26, 2006

Kemberly Richardson - [iPods in the classroom](#), Eyewitness News, February 1, 2006

Diane Welch - [Music teacher adds podcasting to curriculum](#), SignOnSanDiego, February 10, 2006

[Jak na podcast](#), Český rozhlas, 09.07.2006

Mike Dionne - [Podcasting 101 -- How Educators Can Use This New Technology](#), TechLEARNING, July 1, 2006

[Podcasts help make history come alive](#), eSchoolNews, July 11, 2006

připravil: Bořivoj Brdička